

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Pf.III.20.192/2013/4. szám

A Szegedi Ítéltábla a Komlódi és Szép Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Komlódi Ildikó ügyvéd) által képviselt **felperes neve (címe)** szám alatti lakos felperesnek, - dr. Mrázik Mária ügyvéd által képviselt **alperes neve (címe)** szám alatti székhelyű alperes ellen tagsági jogviszony és egyéb jogvita tárgyában a Kecskeméti Törvényszék 2013. február 25. napján kelt 7-I. sorszámu kijavító végzésével kijavított, 2013. február 4. napján kelt 3.P.21.744/2012/6. sorszámu ítélete ellen az alperes részéről 7. sorszámu alatt benyújtott fellebbezés folytán lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta az alábbi

Í T É L E T E T :

Az elsőfokú bíróság ítéletét az alábbiak szerint újraszövegezve **helybenhagyja**.

A bíróság megállapítja, hogy a felek között 2006. január 23. napján takarékbetét-szerződés jött létre, továbbá a takarékbetétkönyv 3. oldalán található „a jelen szerződés tárgyát képező betét a hitelszerződésekről és pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény alapján nincs biztosítva” szövegű kikötés érvénytelen.

Kötelezi az alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg a felperesnek 61.400,- (Hatvanegyezer-négyszáz) Ft perköltséget.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 12.700,- (Tizenkettőezer-hétszáz) Ft másodfokú eljárási költséget.

Köteles az alperes külön felhívásra az államnak 48.000,-(Negyvennyolcezer) Ft le nem rótt másodfokú eljárási illetéket megteríteni.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I N D O K O L Á S :

A felperes 2006. január 23. napján N° (X) sorszámu névre szóló takarékbetétkönyvet nyitott az alperesnél 15.000.000,-Ft betét elhelyezésével, egy év ismétlődő lekötéssel, 3,5 % fix kamat kikötés mellett. A névre szóló takarékbetét- szerződésre fennáll az Országos Betétbiztosítási Alap - 1996. évi CXII. törvényen alapuló - helytállási kötelezettsége, amelyet a takarékbetétkönyv 10. oldalának 16. pontjában foglalt általános szerződési feltételek tartalmaznak. A takarékbetétkönyv első oldalára bejegyzésre került „nagy összegű részjegy” szöveg, és a 3. oldalára a

„jelen szerződés tárgyát képező betét a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról 1996. évi CXII. törvény alapján nincs biztosítva" bélyegző lenyomat. A felperes a betét elhelyezésekor sem belépési nyilatkozatot, sem tagfelvételi kérelmet nem írt alá és nem nyújtott be írásban az alperes részére. 2007. január 9. napján és 2008. január 17. napján a kamatlábnak megfelelő jóváírt összeget felvette, majd 2008. december 8. napján további 12.800.000,-Ft-ot fizetett be, így a betét összege 27.800.000,-Ft-ra emelkedett.

A Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete 2012. június 1. napján kelt H-JÉ-I... számú határozatával az alperes pénzügyi szolgáltatási tevékenységét visszavonta és kezdeményezte a végelszámolási eljárással történő megszüntetését. A **(város neve)**-i Törvényszék Cégbírósága e határozat alapján ... számú végzésével elrendelte az alperes végelszámolását 2012. június 1. napjától kezdődően. A felperes 2012. június 4. napján írásban kérte a végelszámolót a fenti betéti összegnek hitelezői igényként történő nyilvántartásba vételére és az Országos Biztosítási Alap felé történő, a betétek után járó kártalanítás kifizetése iránti intézkedés megtételére. Az alperes a felperes kérelmét elutasította arra hivatkozva, hogy a követelés összegével azonos mértékű részjegy jegyzést tart nyilván. A **(város 2 neve)**-i Törvényszék ... számú végzésével elrendelte az alperesi takarékszövetkezet elleni felszámolási eljárást, amelynek kezdő időpontja 2012. napja, az alperes kijelölt felszámolója a ... Kft. **(címe)**. A felszámolási eljárás megindításának közzététele 2012. napján megtörtént.

A felperes módosított keresetében annak megállapítását kérte, hogy az alperesi takarékszövetkezettel kötött takarékbetét-szerződés alapján a 2006. január 23. napján kiállított N° **(X)** sorszámú takarékbetétkönyvből az őt megillető összeg betétnek minősül, nem tagja az alperesi takarékszövetkezetnek. Tagfelvételi kérelmet nem töltött ki, felvételéről a szövetkezet arra jogosult szerve nem hozott döntést. A birtokában lévő takarékbetétkönyv mindenben megfelel a takarékbetét-szerződés létrejöttének igazolására, lekötési idő és fix kamat is szerepel benne. Az abban lévő valamennyi kézírásos bejegyzés a takarékszövetkezet munkatársaitól származik és egyoldalú módosítás a takarékbetétkönyvben. Vitatta, hogy osztalék került volna kifizetésre a részére, mert a bejegyzések időpontja szerint nem is volt még a takarékszövetkezetnek jogosultsága osztalék kifizetésére küldöttgyűlési döntés hiányában. Miután a végelszámoló a perbeli betétkönyvön alapuló hitelezői igényét elutasította, észlelte a betétkönyvben szereplő nagy összegű részjegy bejegyzést, valamint, hogy bepecsételésre került az OBA nem áll helyt az abban elhelyezett összegekért. Előadta, hogy az alperesi takarékszövetkezet alapszabálya és szervezeti működési szabályzata előírásai szerint a tagsági jogviszony létrehozására vonatkozó dokumentumokat nem tudta a felperes rendelkezésre bocsátani.

Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Tényként állította, hogy a felperes az alperesi takarékszövetkezet tagja 2006. január 19. napja óta, és ezen időponttól a takarékszövetkezet tagnyilvántartásában szerepel. A tagsági jogviszony

igazolására állította ki a perbeli takarékbetétkönyvet, melyben a „nagy összegű részjegy” bejegyzése szerepel, továbbá olyan bélyegző, hogy az OBA biztosítása a jelen befektetésre nem terjed ki. A felperes osztalék jogcímén vett fel folyamatos összegeket, amelyeket a kifizetési pénztárbizonylatok igazolnak. A perbeli takarékbetétkönyv részjegy-okmányának minősül és a részjegy jegyzés alapján történt meg az osztalék kifizetése. Nem vitatottan a felperes részt vett a 2011. május 21. napján tartott részközgyűlésen, amelyet az általa is aláírt jelenléti ív bizonyít.

Az elsőfokú bíróság ítéletével megállapította, hogy a felperes és az alperes között tagsági jogviszony nem áll fenn, és a felperes nevére 2006. január 23. napján az alperes által kiállított N° (X) sorszámú takarékbetétkönyvben elhelyezett összeg takarékbetétnek minősül. Kötelezte az alperest, fizessen meg a felperesnek 61.400,-Ft perköltséget. Indokolása szerint a felperes megállapítási keresetet terjesztett elő, amelynek a Pp. 123. §-ában foglalt konjunktív feltételei fennállnak. Ezután azt vizsgálta, hogy a felperes létesített-e tagsági szövetkezeti jogviszonyt. Az 1992. évi I. törvény 43. és 44. §-ában foglaltak alapján kiemelte, a szövetkezeti taggá váláshoz tagfelvételi kérelem, az igazgatóságnak azt pozitívan elbíráló döntése, valamint a felperesnek erről szóló tájékoztatása szükséges. A felperes esetében azonban egyikre sem került sor, és az alperes nem tudta bizonyítani a tagsági jogviszony létrejöttét, amely tényen az sem változtat, hogy a felperes nem vitatottan részt vett a 2011. május 21. napján megtartott részközgyűlésen. Az alperes számviteli nyilvántartása sem igazolta álláspontját, nem vezetett elkülönített részjegy- és tagnyilvántartást, nem tudta tételes analitikával alátámasztani a jegyzett tőke kimutatásáról szóló főkönyvi számla állományát. A törvényszék a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján tényként állapította meg, hogy miután a felek között nincs tagsági jogviszony, a perbeli takarékbetétkönyv 1. oldalára kézzel beírt „nagy összegű részjegy”, valamint a 3. oldalára bepecsételt „a jelen szerződés tárgyát képező betét a hitelszerződésekről és a pénzügyi vállalkozásokról 1996. évi CXII. törvény alapján nincs biztosítva” szövegű bélyegző lenyomat érvénytelen, semmis (2/2010. (VI. 28.) PK vélemény 4.a. pontja). A tagsági jogviszony létrejötte hiányában a részjegy semmissége folytán a felek közötti jogviszony megfelel a Ptk. 533. §-a értelmében a betéti szerződés érvényességi kellékeinek. Hivatkozott továbbá arra, hogy a bírói gyakorlat szerint az államnak a takarékbetétkönyvben elhelyezett összegek visszafizetéséért való felelőssége jogszabályon alapul, és mint ilyen nem függ a felek megállapodásától. A perbeli esetben takarékbetétkönyv kiállítására és nem más okmány, így részjegy-okmány kiadására került sor. Ezen a körülményen nem változtat az sem, hogy a betétkönyv kiállításakor vagy későbbi időpontban az 1. oldalra feljegyzésre került a „nagy összegű részjegy”, valamint a 3. oldalra bepecsételt OBA által nem biztosított betét szövegezés. Az alperes nem tudta bizonyítani, hogy részjegy-okmány kiállítására került sor, csupán az általa vezetett nyilvántartásra hivatkozott, amellyel szemben az alperesi alapszabály szerint is ellenbizonyításnak van helye. A felperes helyesen érvelt, amikor a tagsági kérelem és az igazgatósági határozat bemutatását kérte, és miután az alperes ilyen iratokat

nem tudott csatolni, a törvényszék a Pp. 164. § (1) bekezdése alapján az alperes terhére értékelte. Ennek következményeként a felperes keresetének teljes egészében helyt adott.

Az elsőfokú ítélet megváltoztatása iránt az alperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben kérte a kereset elutasítását. Utalt arra, hogy az elsőfokú bíróság a jogvitában azt vizsgálta, a tagsági jogviszony létrejött-e, továbbá, hogy a részjegy-okmány megfelel-e a szövetkezeti törvény által támasztott követelményeknek. Hivatkozott arra, hogy a takarékszövetkezet tagnyilvántartása szerint a felperes 2006. január 23. napján került bevezetésre tagként, a tagsági jogviszony létrejöttének körülményeit a végelszámoló vizsgálta, de ezzel kapcsolatos iratokat nem lelt fel. A felperes részt vett a 2011. május 21. napján tartott részközgyűlésen, amelyre hirdetmény útján hívták meg a tagokat. Fenntartott azon állítását, hogy a felperes részére teljesített kifizetések jogcíme egyértelműen bizonyította a tagsági jogviszony létrejöttét, amellyel szemben az évek folyamán kifogással nem élt. Az osztalék kifizetésére a küldöttgyűlési határozatok alapján került sor, és a küldöttgyűlések osztalék előleg kifizetéséről is döntöttek, amelynek alapján a felperes részesedhetett az év elején is osztalékban. A csatolt bizonyítékok alapján a felperes részjegyet jegyzett és osztalékot vett fel. Az analitikája alapján az alperesi takarékszövetkezet tagként kezelte továbbra is a felperest vagyoni hozzájárulása teljesítése alapján. Mindebből az következik, hogy a felperes nem takarékbetét-szerződést kötött, hanem vagyoni hozzájárulást teljesített. Fenntartott azon álláspontját is, hogy a részjegy-okmányként alkalmazott takarékbetétkönyv nem alapozza meg azt a körülményt, amely szerint a tagsági jogviszony nem jött létre. Állította, hogy szerződés-módosításra került sor közös megegyezés alapján a betétkönyvben történt bejegyzéssel egyidejűleg, annak jogcímét egyértelműen feltüntette a pénztári bizonylatokkal, a felperest tájékoztatta a pénzügyi műveletek mikéntjéről.

A felperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult.

A fellebbezés **megalapozatlan.**

A felperes megállapítási keresetet terjesztett elő az alperessel szemben, amely arra irányult, hogy közöttük takarékbetét-szerződés jött létre. A megállapítási kereset lehet pozitív vagy negatív megállapítási kereset. A pozitív megállapítási kereset a jog vagy jogviszony létezésének, a negatív megállapítási kereset a nem létezésének bíróság általi kimondására irányul. A Pp. 123. §-a szerint megállapításra irányuló kereseti kérelemnek csak akkor van helye, ha a kért megállapítás a felperes jogainak az alperessel szemben való megóvása végett szükséges és a felperes a jogviszony természeténél fogva vagy a kötelezettség lejártának hiányában avagy valamely más okból teljesítést nem követelhet. A megállapítási kereset indításának tehát két együttes feltétele van, és pedig a jogvédelem szükségessége, valamint a teljesítés követelésének kizártsága.

A végelszámolás - majd felszámolás - alá került alperesi takarékszövetkezetnél a felperes a végelszámolás elrendelését követően hitelezői igényét takarékbetét-

szerződésből származó követelés jogcímre alapítva bejelentette és kérte annak nyilvántartásba vételét, valamint a végelszámoló intézkedését az Országos Betétbiztosítási Alap felé. Ezt a kérelmet a végelszámoló megtagadta, álláspontja szerint ugyanis a felek között takarékbetét-szerződés nem jött létre.

A hitelintézetekről és pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (Hpt.) 176/A. § (1) bekezdése szerint a szövetkezeti formában működő pénzügyi intézmény végelszámolására vagy felszámolási eljárására a Cstv. rendelkezéseit kell alkalmazni. A csődeljárásról és felszámolási eljárásról szóló 1991. évi CLIX. törvény (Cstv.) 38. § (3) bekezdése szerint a felszámolás kezdő időpontjától a gazdálkodó szervezet ellen a felszámolás körébe tartozó vagyonnal kapcsolatos pénzkövetelést csak a felszámolási eljárás keretében lehet érvényesíteni azzal, hogy a Cstv. 38. § (2) bekezdése szerint a felszámolás kezdő időpontja előtt indult peres eljárások a korábban eljáró bíróságok előtt folytatódnak. A pénzkövetelés érvényesítése céljából a felszámolás kezdő időpontja előtt indított eljárás a hitelezőt nem mentesíti a 28. § (2) bekezdés f) pontjában és a 46. § (7) bekezdésében foglalt kötelezettség teljesítése alól. A Cstv. 57. § (1) és (2) bekezdése által meghatározott sorrendben kerülhet sor a hitelezői igények kielégítésére a gazdálkodó szervezet vagyonából.

A Hpt. 99. § (1) és (2) bekezdése szerint az Országos Betétbiztosítási Alap által nyújtott biztosítás a betétek számától és pénznemétől függetlenül kiterjed minden betétre, amelyet 1993. június 30-át követően állami garancia nélkül az alapban tagsággal rendelkező hitelintézeteknél helyeztek el. A 101. § (1) bekezdése alapján az alap a kártalanításra jogosult személy részére a befagyott betétből, valamint azon betétkövetelésből, amely olyan hitelintézettel szemben áll fenn, amelynek engedélyét a felügyelet a 30. § (1) bekezdés b) vagy c) pontja alapján vonta vissza, először a tőke, majd a kamat összegét személyenként és hitelintézetenként összevontan, legfeljebb 100.000 euró összeghatárig forintban fizeti ki kártalanításként. Ezért a hitelezői igény besorolásához és az Országos Betétbiztosítási Alaptól való kártalanítás igényléséhez szükséges annak megállapítása, hogy a felperes és az alperes között milyen tartamú megállapodás jött létre. Annak megállapítása hiányában, hogy a felek között betéti szerződés jött létre, a felperes az Országos Betétbiztosítási Alaphoz kártalanítási igénnyel nem fordulhat, vagyis a Pp. 123. §-ában írt előfeltételek fennállnak.

Az alperesi takarékszövetkezet 2006. január 23. napján sorszámozással ellátott, névre szóló takarékbetétkönyvet állított ki a felperes részére, amelyben a lekötési időt 1 évben, a kamatot pedig évi fix 3,5 %, majd ezt áthúzva 4,4 %-ban rögzítette. A takarékbetétkönyvben bélyegző nyomattal került bejegyzésre, hogy a jelen névre szóló betétszerződés az Országos Betétbiztosítási Alap által nincs biztosítva. A takarékbetétkönyv belső oldalára kézzel írták a „nagy összegű részjegy” bejegyzést és az 5-6 oldalán a betét vagy kivét megnevezése és összege címszó alatt olyan feljegyzések találhatók, amelyek szerint 2007. évtől osztalék került kifizetésre. A takarékbetétkönyv kiállításának dátuma és kezdő összege befizetéséről kiállított

pénztárbizonylat tartalma alapján megállapítható, hogy a „nagy összegű részjegy” bejegyzés az okiraton a kiállításakor került feltüntetésre.

A felperes azt állította, hogy takarékbetét-szerződést kötött, míg az alperes ellenkérelme szerint a takarékbetétkönyv részjegy-okmányként került kiállításra a felperes tagsági jogviszonyának létrejöttékor. A felek előadása abban egyező volt, hogy közöttük 2006. január 23. napján megállapodás jött létre, amelynek minősítése a jogvita tárgya.

A szerződési nyilatkozatok értelmezéséről a Ptk. 207. § (1) bekezdése akként rendelkezik, hogy korrekciókkal a nyilatkozási elvet kell figyelembe venni. A nyilatkozat értelmezése során a törvény három szempontnak tulajdonít jelentőséget, a szavak általánosan elfogadott jelentésének, az eset összes körülményeinek és a nyilatkozó feltehető akaratának. Ha a felek szakszerűtlen, hibás jogi terminológiát használnak, jogilag tévesen minősítik a közöttük kialakult jogviszonyt, az esetben a bírói gyakorlat egyértelmű abban, hogy a jogviszony minősítésekor a szerződések jellegének megítélése szempontjából nem az elnevezés, hanem a tartalom az irányadó. Ezért a bíróság a felek között létrejött okiratot, annak tartalma, a felek akarata és az eset összes körülményei alapján vizsgálta.

A Ptk. a bank és hitelviszonyokról szóló XLIV. fejezetében szabályozza a takarékbetét-szerződést (Ptk. 533-535. §). A takarékbetétekre vonatkozóan szabályozást tartalmaz az 1989. évi 2. tvr. is (a továbbiakban tvr.). A takarékbetét-szerződés alapján a pénzüintézet köteles a betevőtől takarékbetétkönyv vagy más okmány ellenében pénzt átvenni és annak összegét a szerződés szerint visszafizetni (Ptk. 533. § (1) és (3) bekezdés). A takarékbetét után járó kamat minden év december 31. napján esedékes (tvr. 12. § (2) bekezdés). A takarékbetéti szerződés megkötésekor a betétről kiállított okmány a betét összegét, időtartamát, kamatot és egyéb feltételeit okiratként bizonyítja, ezért kifizetést csak az okirat birtokában lehet kérni. Ezáltal a takarékbetét hitelviszonyt testesít meg.

A szövetkezetekről szóló 2006. januárjában hatályban volt 1992. évi I. törvény (Sztv.) rendelkezése szerint a részjegy tagsági jogokat testesít meg, belépéskor a tag az alapszabályban meghatározott számú és összegű, de legalább egy részjegyet jegyezhet, mely részjegyek csak azonos összegűek lehetnek. A részjegy nem átruházható és a szövetkezet adózott eredményéből részesedésre jogosít (Sztv. 52-53. §). A tagfelvételi kérelemről az alapszabályban meghatározott szervezet dönt, amelyről a belépni kívánó személyt tájékoztatni kell. A tagsági viszony a felvételtől szóló határozat meghozatalának időpontjára visszamenő hatállyal jön létre akkor, amikor a tag a részjegy összegét befizette (Sztv. 43. §). A 2006. július 1. napjától alkalmazandó szövetkezetekről szóló 2006. évi X. törvény ugyanezen rendelkezéseket tartalmazza a részjegyre vonatkozóan azzal, hogy a 44. § (2) bekezdésében tételesen felsorolja, hogy a részjegyen mit kell feltüntetni. Ilyen adat a szövetkezet neve, székhelye, a tag neve, lakhelye, a tag által vállalt és teljesített vagyoni hozzájárulás összege, a részjegy kiállításának időpontja és a kiállításra jogosult aláírása. Mindezekből megállapítható, hogy a takarékbetét és a részjegy két

Pf.III.20.192/2013/4. szám

egymástól lényegesen különböző jogot testesít meg, míg a takarékbetét hitelviszonyhoz a részjegy tagsági viszonyhoz kapcsolódik.

Az alperes állította, hogy a felperes a szövetkezet tagjává vált, amelyek bizonyítására okiratot csatolni nem tudott. Az Sztv. 44. §-a szerint a szövetkezet a tagokról nyilvántartást köteles vezetni, amely - az ellenkező bizonyításáig - igazolja a tagsági viszony keletkezésére, fennállására és megszűnésére vonatkozó adatokat. Ebből az következik, hogy amennyiben az alperes a tagnyilvántartását csatolta volna, azzal szemben is helye van ellenbizonyításnak. A felperes állította, hogy nem tagja a szövetkezetnek, ilyen kérelmet nem terjesztett elő, így a Pp. 164. § (1) bekezdése szerint az alperest terhelte annak igazolása, hogy a felperes a szövetkezet felé tagfelvételi kérelemmel élt, azt az üzletszabályzatban rögzítettek szerint az igazgatóság jóváhagyta és erről a felperest tájékoztatták. Az alperes az elsőfokú eljárás során felhívás ellenére az alperes tagsági jogviszonya létrejöttére vonatkozóan okirati bizonyítékot nem csatolt.

A szövetkezeti törvény kógensen szabályozza a taggá válás folyamatát, a szövetkezeti tagsági jogviszony csak a törvényben és az alapszabályban meghatározott módon jöhet létre. E szabályozás kifejezett döntést, határozathozatalt kíván meg a tagfelvétel kérdésében, ráutaló magatartással a tagsági viszony nem jöhet létre (Legfelsőbb Bíróság (Kúria) Cgf.II.31.068/2007/5.). Ezzel szemben az alperes nem tudta bizonyítani azon állítását, hogy a felperes a szövetkezet tagjává kívánt válni, illetve tagjává vált, és miután részjeggyel kizárólag a tag rendelkezhet, tagsági jogviszony hiányában nem lehet arra következtetni, hogy az alperes által kiállított dokumentum részjegy dokumentumnak minősül. A 2006. január 23. napján kelt okirat a Ptk. 533. § (1) bekezdésében írt takarékbetét-szerződés lényegi elemeit tartalmazza, azaz a pénzügyintézet a betevőtől a pénz átvételekor a takarékbetétkönyvet kiállította, az átvett összeget a takarékbetétkönyvben feltüntette, rögzítette a lekötés időtartamát és az évi fix mértékű kamatot. A fix kamat kikötése a takarékbetét-szerződés jellegét erősíti, ugyanis az Sztv. 53. § (2) bekezdése értelmében, bár a részjegy a szövetkezet adózott eredményéből részesedésre jogosít, azaz hozamot biztosít, azonban a hozam mértéke mindig az előző évre vonatkozóan készített mérleg adatain nyugszik, azaz fix összegben előre nem állapítható meg. A csatolt takarékbetétkönyvből kitűnik, a hozam mindig januárban került kifizetésre, ami szintén a szerződés takarékbetét-szerződés jellegét erősíti, figyelemmel arra, hogy a tvr. 12. § (2) bekezdése alapján a takarékbetétet után járó kamat minden év december 31. napján esedékes, míg az osztalékról szóló döntés a takarékszövetkezetben az előző évi mérlegbeszámoló elfogadásakor születhet (Sztv. 53. § (2) bekezdés, új Sztv. 51. § (4) bekezdés). Bár az alperes állította, hogy osztalék előleg kifizetésére sor kerülhetett januárban, erre vonatkozó adat nem állt rendelkezésre, és a pénztárbizonylatok osztalékról, és nem osztalék előlegről szólnak.

A laikus, pénzügyi ismeretekkel nem rendelkező felperestől - ahogy erre az elsőfokú bíróság is rámutatott - nem volt elvárható, hogy a takarékbetétkönyv kiállításakor észlelje az abban történt bejegyzést, amely a takarékbetétkönyv ezen jellegét megváltoztatja. A „nagy összegű részjegy” illetve „osztalék” bejegyzések nem alkalmasak a takarékszövetkezettel, mint pénzügyintézettel a bizalmi elv alapján létrejött jogviszony gyökeresen megváltoztatására. E joghatás kiváltására az sem alkalmas, hogy a

takarékbetétkönyv kiállításával egyidejűleg az arra történő befizetési jogcímről a pénztárbizonylatot az alperes milyen jogcímen állította ki. Az ítélet tábla az előzőekben foglaltak alapján egyetért az elsőfokú bíróság azon megállapításával, hogy a felek között takarékbetét-szerződés jött létre.

Az alperes állította, hogy a tagsági jogviszony hiányában jogalap nélküli gazdagodás jogcímén érvényesített igényt a felperes. A jogalap nélküli gazdagodás azonban szubszidiárius szabály, alkalmazására csak akkor kerülhet sor, ha a felek között jogviszony nem áll fenn, vagy ha a jogvita a felek fennálló jogviszonyára irányadó speciális szabályok vagy a felek megállapodása alapján nem bírálható el. Miután a felek között takarékbetét-szerződés jött létre, a jogalap nélküli gazdagodás szabályai nem alkalmazhatók.

A felperes hivatkozott arra, hogy a takarékbetétkönyvben szereplő bélyegző lenyomat, mely szerint a takarékbetétkönyv az OBA által nem biztosított, jogellenesen került a takarékbetétkönyvbe. A Hpt. 99. § (1) és (2) bekezdése szerint az alap által nyújtott biztosítás a betétek számától és a pénznemtől függetlenül kiterjed minden olyan betétre, amelyet 1993. június 30-át követően állami garancia nélkül az alapan tagsággal rendelkező hitelintézetnél helyeztek el. A Hpt. 100. § (1) bekezdése tételesen felsorolja, hogy az alap által nyújtott biztosítás mely személyek betéteire nem terjed ki. A felperessel szemben kizáró ok nem áll fenn. A Ptk. 228. § (3) bekezdése alapján az érthetetlen, ellentmondó, jogellenes vagy lehetetlen feltétel semmis. Az ilyen feltétellel kötött szerződésre a részleges érvénytelenség szabályait kell alkalmazni. Miután az OBA biztosításának fennálltára vonatkozóan a takarékbetétkönyv ellentmondó kikötést tartalmaz, továbbá a bélyegző lenyomatként szereplő kikötés jogellenes, a bíróság megállapította, hogy a jogszabályba ütköző kikötés semmis, amely megállapítás a Ptk. 239. § (1) bekezdésében foglaltak szerint részleges érvénytelenséget eredményez.

A fentiekre tekintettel az ítélet tábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdésében foglaltak alapján helybenhagyta a rendelkező rész újraszövegezése és az indokolás módosítása mellett.

Az alperes fellebbezése eredménytelen volt, ezért a felperes részére a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles a másodfokú eljárásban felmerült költségét megtéríteni, amelynek mértéke a 32/2003. (VIII. 22.) IM számú rendelet 3. § (2) bekezdés a), valamint (5) bekezdésében foglaltak szerint számított ügyvédi munkadíj összegének felel meg. Az alperes illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt fellebbezési eljárási

-9-

Pf.III.20.192/2013/4. szám

illeték viseléséről az ítélet tábla a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdése alapján rendelkezett.

S z e g e d, 2013. április hó 29. napján

Dr. Kissné dr. Koch Ágnes sk. Dr. Rakita Zsuzsanna sk. Dr. Bánfalvi-Bottyán Csilla sk.
a tanács elnöke előadó bíró táblabíró